

VA-PLAN

Härjedalens kommun

VA-Handlingsplan

2019-05-09

Upprättad av:	Britt-Mari Nordstrand, Härjedalens kommun Jennifer Svensson, Härjedalens kommun Lennart Engman, Härjedalens kommun Patrik Bergman, Vatten och Miljöresurs Boel Nyberg, Sweco Kjell Jonsson, Sweco Anna Myhr, Sweco	Datum:	2019-05-09
Beslutad av:	Kommunfullmäktige	Datum:	2019-06-10
Reviderad av:		Datum:	
Diarienummer Härjedalens kommun:	KS 2019/444		

Revisionshistorik

Datum	Revidering	Ansvarig

Innehåll

1	Inledning	1
1.1	Förord	1
1.2	Läsanvisning VA-planering	1
1.3	VA-handlingsplan	2
2	Plan för övergripande frågor	3
2.1	Övergripande planering	3
2.2	Kommunikation	6
2.3	Dagvatten och klimatanpassningsfrågor	7
2.4	VA-taxans utveckling	8
3	Plan inom kommunalt verksamhetsområde	9
4	Plan för anslutning till kommunalt VA	13
4.1	VA-utredningsområden	13
4.2	Prioritering för utbyggnad av kommunal VA-anläggning	13
4.3	VA-utbyggnadsplan	15
4.4	Ansvarsfördelning	17
5	Plan i väntan på anslutning till kommunalt VA	18
6	Plan utanför kommunalt verksamhetsområde	19
7	Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan	22

Bilagor

1 Inledning

1.1 Förord

På senare år har frågan om kommunala VA-planer och kommunal VA-planering blivit alltmer aktuell bland annat beroende på att lagstiftningen i form av Miljöbalken, Vattentjänstlagen och EU:s ramdirektiv för vatten riktar nya typer av krav på kommunerna. Behovet av en långsiktig VA-planering blir alltmer uppenbar, inte bara för att kortsiktigt uppfylla lagar och myndighetskrav utan framför allt för att styra utvecklingen mot en långsiktigt hållbar VA-försörjning såväl inom som utanför det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

VA-planeringen i Härjedalens kommun ska ge en heltäckande och långsiktig planering för hela kommunens VA-försörjning. VA-planen ska vara ett styrmedel med syfte att genomföra åtgärder inom VA-försörjning på ett hållbart och effektivt sätt. I Härjedalens kommun delas det övergripande ansvaret för VA-försörjningen mellan kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Kommunens VA-planering ska utgöra ett underlag till den kommunomfattande översiktsplanen för att ge förutsättningar både för kommunens bebyggelseplanering och för hantering av mark- och vattenområden. Avsikten är att ställningstaganden och strategiska inriktningar från VA-policyn ska inarbetas i översiktsplanen. VA-planeringens alla intentioner och åtgärder i handlingsplanen samt resultaten av dessa ska beaktas i detaljplanering, lovgivning och i olika arbetsuppgifter inom miljöområdet.

1.2 Läsanvisning VA-planering

VA-planeringen i Härjedalens kommun består av olika delar och genomförs stegvis enligt nedan

VA-översikten, är ett sammanställt **faktaunderlag** för VA-situationen i kommunen. VA-översikten syftar till att ge en översiktlig analys av de befintliga förutsättningarna och problemställningarna som finns för VA-försörjningen i Härjedalens kommun.

VA-policyn är de **politiska ställningstaganden** som styr Härjedalens kommun mot en hållbar VA-försörjning. VA-policyn innehåller riktlinjer och metoder för VA-planering och syftar till att utgöra ett stöd för förvaltningarnas hantering av VA-frågor

Handlingsplanen, detta dokument, är den **VA-handlingsplan** som blir resultatet när VA-policyn tillämpas på VA-översikten. Handlingsplanen blir i praktiken en prioriteringslista för hur VA-försörjningen ska utvecklas

1.3 VA-handlingsplan

För att uppmärksamma de framtida utmaningarna och prioritera de åtgärder som är nödvändiga vad gäller vatten och avloppsfrågor har en strategisk och långsiktig VA-handlingsplan tagits fram.

VA-handlingsplanen utgår från de strategiska behov som lyfts fram i VA-översikten samt de ställningstaganden som tagits fram i VA-policyn. VA-policyn har varit vägledande för de åtgärder som tagits fram och de prioriteringar som gjorts i VA-handlingsplanen.

VA-handlingsplanen är indelad i fem delar:

- Plan för övergripande frågor
- Plan inom kommunalt verksamhetsområde
- Plan för anslutning till kommunalt VA
- Plan i väntan på anslutning till kommunalt VA
- Plan utanför kommunalt verksamhetsområde

VA-handlingsplanen har tagits fram genom förvaltningsövergripande arbete och diskussioner i politiskt forum. Projektgruppen tar fram underlag och fakta samt utarbetar VA-planen utifrån direktiv från styrgruppen. VA-planen har tagits fram i samarbete med Sweco Environment AB.

VA-handlingsplanen ska användas under många år framåt och aktualiseras minst vart 4:e år i samband med översiktsplanen.

2 Plan för övergripande frågor

2.1 Övergripande planering

Flera utmaningar inom VA-planeringen är av stor vikt för Härjedalens kommuns översikts- och detaljplanering. Det är därför viktigt att alla olika planeringsprocesser samordnas.

Under planperioden är följande prioriterat:

Åtgärd	Motiv	Konsekvens	Ställningstagande från VA-policy
1. Skydda grundvattentillgångar för framtida behov i fördjupad översiktsplan och översiktsplan	Skydda befintliga och framtida vattentäkter från exploatering och föroreningspåverkan. Höjd säkerhet i leverans av dricksvatten.	Skyddsområden medför begränsningar i mark- och vattenanvändning.	2, 9
2. Ta fram aktuella översiktsplaner	Långsiktig planering av VA-systemen blir möjlig		1, 5, 6, 9
3. Upprätta en prioriteringsordning för framtagande av nya detaljplaner utifrån tre kategorier; Miljö- och hälsorisk, Samhällsnytta (permanentbostäder, kommunal service och näringsverksamhet) samt utbyggnad av fritidsboende.	Alla detaljplaner ska handläggas likvärdigt inom kommunen.	Kösystem ska upprättas och därmed kan väntetid bli aktuellt. Kräver utökade resurser	1, 2, 5, 6, 9
4. Upprätta prioriteringsordning för utbyggnad av	Alla utbyggnadsområden ska handläggas	Kösystem ska upprättas och därmed kan	5, 6, 11

VA inom exploateringsområden.	likvärdigt inom kommunen Utbyggnad av VA ska i första hand ske i kommunal regi	väntetid bli aktuellt.	
5. Aktualisera äldre detaljplaner samt upprätta nya detaljplaner där kraven på dagvatten- och VA-lösningar är omoderna	Likvärdig och modern bedömning av lösning på dagvatten och VA-frågor.	Alla detaljplaner ska innehålla VA-utredning och dagvattenutredning så att VA och dagvatten kan lösas så miljöbalkens krav uppfylls.	7, 8, 11
6. Upprätta rutiner så att förhandsbesked/ bygglov ej medges innan VA-frågan är löst. (Bygglov kan medges innan tillstånd från miljö- och byggnämnden medges.)	Bygglov ska ej kunna medges innan man har hittat vilken lösning för VA som är lämpligast för en fastighet. Kommunens VA-huvudman och miljö- och byggnämnden måste vara överens om vilken VA-lösning som är lämpligast i hela kommunen.	Alla detaljplaner ska innehålla VA-utredning och dagvattenutredning så att VA och dagvatten kan lösas så miljöbalkens krav uppfylls. Planarbetet kan ta längre tid då planering av hur VA ska byggas är viktig. Att exploatera större områden utan en ordnad VA-lösning är inte hållbart. För att inte belasta VA-kollektivet med onödiga kostnader behöver VA planeras i ett tidigt skede.	1, 4, 12, 18, 19, 20

7. Ta fram kartor (GIS-lager) med samtliga planerade exploateringar och LIS-områden där även verksamhetso mråde för kommunalt VA redovisas	Långsiktig planering av VA-systemen blir möjlig	1, 4, 9

2.2 Kommunikation

VA-planen är ett viktigt verktyg för att kommunicera internt i kommunkoncernen och för att informera och kommunicera med invånarna om vad som gäller och planeras gällande vatten- och avloppsförsörjning.

Under planperioden är följande prioriterat:

Åtgärd	Motiv	Konsekvens	Ställningstagande från VA-policy
8. Etablera en kontinuerlig förvaltningsövergripande planering av dricks-, spill- och dagvattenhanteringen.	Öka möjligheterna att kommunicera inom kommunen och med dess framtida VA-bolag. Förbättra och öka effektiviteten i arbetsprocessen. Nå samsyn och förståelse om dagvatten och VA-frågor inom den kommunala planeringen.		1, 2, 3, 4, 27
9. Övergripande plan för information, rådgivning och kommunikation	Öka möjligheter att kommunicera med och informera privatpersoner, exploatörer och politiker. Förenkla för kommuninvånarna.	Utveckla informationen på kommunens hemsidor. Hänvisning till andra informationskällor görs där så är lämpligt. VA-rådgivare och informatör kan bli aktuella att anställa, eventuellt i samarbete med grannkommuner.	1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 27
<ul style="list-style-type: none"> • VA-utbyggnad • Enskilda avlopp • Gemensamma VA-lösningar • Kommunal standard • Anslutning via avtal, exploateringsavtal • Fastighetsägarens ansvar för dagvatten och VA 			
10. Kunskapshöjning kring VA-sektorns lagstiftning	Höja förståelsen för komplexiteten inom dagvatten och VA-frågor hos politiker och tjänstemän	Kontinuerliga utbildningsinsatser samt informationsspridning genom deltagande i politiska forum	1, 9, 14

2.3 Dagvatten och klimatanpassningsfrågor

Behovet av riktlinjer för hur dagvattenfrågorna ska hanteras i kommunen är stort. Arbetet med dagvattenhanteringen är förvaltningsövergripande och behöver utformas utifrån lokala förutsättningar.

Under planperioden är följande prioriterat:

Åtgärd	Motiv	Konsekvens	Ställningstagande från VA-policy
11. Ta fram dagvattenstrategi och klimatanpassningsstrategi	<p>Långsiktig och hållbar dagvattenhantering</p> <p>Förebygga climateffekter</p> <p>Minska recipientpåverkan.</p> <p>Tydliggöra ansvar och roller.</p> <p>Enklare och effektivare hantering av ärenden.</p> <p>Lyfta frågor som rör ras, skred, översvämning och geoteknik tidigt i planeringsprocessen.</p> <p>Minska mängden tillskottsvatten på spillvattenledningsnätet.</p> <p>Minska risk för översvämningar i bebyggelse.</p> <p>Samordning med översiktsplaneringen</p>		1, 4, 7, 10

2.4 VA-taxans utveckling

En utbyggnad av den kommunala VA-anläggningen innebär stora investeringar och finansiering ska ske enligt lagen om allmänna vattentjänster och innebär att full kostnadstäckning ska uppnås via avgifter. Avgifterna består av engångsavgifter – anläggningsavgifter och periodiska avgifter - bruksavgifter. Dessa avgifter ska täcka VA-huvudmannens samtliga kostnader och framgå av VA-taxan.

Under planperioden är följande prioriterat:

Åtgärd	Motiv	Konsekvens	Ställningstagande från VA-policy
12. En anpassning av VA-taxan och policy för kostnadstäckning vid VA-utbyggnad.	Följa intentionerna i Vattentjänstlagen. Skapa grunder för långsiktig finansiering. Ekonomisk och organisatorisk framförhållning inför kommande investeringar.	VA-taxan ska vara skälig och de nödvändiga kostnaderna för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen ska fördelas rättvist. En ökad förnyelsetakt av VA-nätet samt exploateringar av nya områden påverkar VA-taxan. Även framtida miljökrav väntas ge ökade kostnader för VA-verksamheten med höjd taxa som följd.	27, 29, 33
13. Långsiktig plan för taxeutveckling.	Skapa grunder för långsiktig finansiering. Ekonomisk och organisatorisk framförhållning inför kommande investeringar.		29, 30, 31,

3 Plan inom kommunalt verksamhetsområde

Den allmänna VA-anläggningen lyder under lagen om allmänna vattentjänster vilket ställer särskilda krav på att upprätthålla en god VA-standard. Under planperioden är följande prioriterat:

Åtgärd	Motiv	Konsekvens	Ställningstagande från VA-policy
14. Uppdatera vattenskydds-områden och föreskrifter	Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan. Höjd säkerhet i leverans av dricksvatten.	Skyddsområden medför begränsningar i mark- och vattenanvändning. Vissa exploateringar kan bli svåra att genomföra, alternativt att åtgärder måste vidtas för att skydda en vattentäkt. Skydd av allmänt dricksvatten kan ge ekonomiska konsekvenser för enskilda verksamhetsutövare och kommunen kan i så fall bli ersättningskyldig.	35, 38
15. Ansöka om tillstånd för vattenuttag för samtliga vattentäkter	Säkerställa uttag av erforderlig mängd dricksvatten ur befintliga vattentäkter. Höjd säkerhet i leverans av dricksvatten.	Begränsningar i uttag av vatten för intilliggande fastighetsägare	35

16. Utreda om ytvattentäkterna i Lofsdalen och Hede kan ersättas med grundvattentäkter	Kommunen har goda grundvattentillgångar och råvattenkvaliteten är bättre för grundvatten än ytvatten. Generellt är föroreningsrisken lägre för ett grundvatten än ett ytvatten.		34, 36
17. Förnyelse- och underhållsplaner för vattenverk	Säkerställa leveranssäkerhet samt uppfylla Livsmedelsverkets krav. Förnyelse- och underhållsplaner är viktiga för att få en långsiktighet i VA-verksamheten, samt undvika onödiga kostnader	Ökat reinvesteringsbehov Underhållsbudgeten måste justeras, och därmed VA-taxan. Behov av personella resurser för att genomföra investeringar	3, 29, 31, 36
18. Förnyelse- och underhållsplaner för reningsverk	Säkerställa leveranssäkerhet och möjligheter att klara utsläppsvillkor samt uppfylla Miljöbalkens krav. Förnyelse- och underhållsplaner är viktiga för att få en långsiktighet i VA-verksamheten, samt undvika onödiga kostnader	Ökat reinvesteringsbehov Underhållsbudgeten måste justeras, och därmed VA-taxan Behov av personella resurser för att genomföra investeringar.	29, 31

<p>19. Förnyelse- och underhållsplan för ledningsnät</p>	<p>Säkerställa långsiktigt VA-försörjning. Minska in- och utläckage i ledningsnätet. Underlag för att separera dagvatten från spillvattenledningsnätet. Förnyelse- och underhållsplaner är viktiga för att få en långsiktighet i VA-verksamheten, samt undvika onödiga kostnader</p>	<p>Ökat reinvesteringsbehov . Underhållsbudgeten måste justeras, och därmed VA-taxan Behov av personella resurser för att genomföra investeringar.</p>	<p>29, 31</p>
<p>20. Uppdatera verksamhetsområden regelbundet</p>	<p>Tydlighet både internt och gentemot fastighetsägare om vad som gäller. Förtydligande av ansvar. Säkerställa att verksamhetsområdet är utformat enligt den ambition som fanns vid fastställandet. Underlag för arbete med att separera dag- och dränvatten från spillvatten.</p>	<p>Avgiftsskyldighet ska råda för fastigheter inom verksamhetsområde .</p>	<p>26, 27, 28, 30, 37</p>

<p>21. Förvaltnings-övergripande arbete för anslutning av fastigheter till kommunalt VA inom befintligt verksamhets område.</p>	<p>Uppfylla Miljöbalkens krav och Lagen om allmänna vattentjänster, vilket därmed underlättar för vilka skyldigheter och rättigheter kommunen och fastighetsägaren har.</p>	<p>Avgiftsskyldighet ska råda för fastigheter inom verksamhetsområde . Fastighetsägaren ska kunna påvisa att dennes vattentäkt har god kvalitet för att ej behöva ansluta sig till kommunalt vatten</p>	<p>27, 30, 37</p>
<p>22. Ta fram beredskapsplan inklusive reservvatten försörjningsplan inom det kommunala verksamhets området</p>	<p>Säkerställa leveranssäkerhet samt uppfylla Livsmedelsverkets krav.</p>	<p>Att trygga reservvattenförsörjning kan komma att kräva investeringar i exempelvis reservbrunnar och överföringsledningarna.</p>	<p>3, 31, 36</p>
<p>23. Ta fram en nödvattenplan</p>	<p>Det ska finnas en planering för hur de allmänna vattentäkterna ska kunna ersättas vid längre avbrott eller om en täkt långsiktig slagits ut.</p>		<p>31</p>

4 Plan för anslutning till kommunalt VA

4.1 VA-utredningsområden

I samband med att VA-översikten togs fram identifierades ett antal VA-utredningsområden. I enlighet med §6 i Vattentjänstlagen kan dessa definieras vara av den karaktären att de med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön kan behöva lösa vatten- och avloppsförsörjningen i ett större sammanhang.

Permanentboende och fritidsboende hanteras på samma sätt ur VA-perspektiv då gränsen mellan dem är flytande.

4.2 Prioritering för utbyggnad av kommunal VA-anläggning

Vid prioritering av områden för utbyggnad av den kommunala VA-anläggningen behöver både *behov och möjligheter* vägas samman så att en samlad bedömning av området kan erhållas.

I **steg 1** bedöms områdenas behov av kommunal VA-försörjning utifrån hälso- och miljöaspekter samt begreppet större sammanhang.

Behoven styrs av antalet fastigheter, om fastigheterna befinner sig i ett större sammanhang samt bebyggelseutvecklingen inom det specifika området. Vidare tas hänsyn till miljö- och hälsoskydd utifrån markens förutsättningar för enskilt avlopp och påverkan på dricksvattentäkter, närliggande recipienters och naturmiljös känslighet samt utsläppssituationen från enskilda avloppsanläggningar.

I **steg 2** bedöms möjligheterna att lösa behoven med kommunal VA-anläggning utifrån anläggningskostnader och samordningsvinster.

Ovanstående prioriteringsgrunder i form av *behov och möjligheter* värderas tillsammans i en prioriteringsmodell, vilken ger ett underlag till den slutliga prioriteringen.

Bedömning av behoven sker utifrån följande parametrar;

- Antal fastigheter
- Andel fritidshus och dess nyttjandegrad
- Bebyggelseutveckling
- Förutsättningar för dricksvattenförsörjning
- Känslighet recipient och naturmiljö
- Utsläppssituation och status enskilda avlopp

Bedömning av möjligheter sker utifrån följande parametrar;

- Kostnader för utbyggnad av kommunalt VA
- Samordningsvinster vid utbyggnad

I steg 3 bedöms om en eventuell utbyggnad stämmer med intentionerna i kommunens VA-policy, översiktsplan, bostadsförsörjningsprogram, etc.

I steg 4 sker sammanvägning av bedömningarna i steg 1 - 3 och en prioritering görs av VA-utredningsområdena.

4.3 VA-utbyggnadsplan

VA-utbyggnadsplanen beskriver i vilken takt vatten- och avloppsfrågor kan åtgärdas samt vilka delar av kommunen som i nuläget inte kan komma i fråga gällande kommunalt vatten och avlopp.

VA-utbyggnadsplanen är vägledande och fungerar som underlag för beslut vid utökning av det kommunala verksamhetsområdet.

Med utgångspunkt från målsättningar i VA-policyn ska en samlad bedömning ske av vilka områden som föreslås erhålla kommunal VA-försörjning. De områden som genom denna samlade bedömning fått högst prioritet redovisas nedan.

Utbyggnadstakten är bedömd utifrån vad som anses skäligt utifrån nuvarande kunskap om behov, ekonomi samt befintliga och planerade resurser.

Dock kan förändring uppstå i VA-utbyggnadsplanen, på grund av de tre kriterierna miljö- och hälsa, samhällsnytta och utbyggnad av fritidsboende. En ändring av ordningen kan behöva ske utan revidering av hela VA-handlingsplanen vilket skulle kräva politiskt beslut. Flera områden kan tex vid revidering av VA-utbyggnadsplanen successivt prioriteras in i listan för utbyggnad av den kommunala VA-anläggningen.

VA-utbyggnadsplan inom 10 år (2019-2029)		
Område	Projekt start år	Kommentar
Överberg	2019	Överföringsledning till Sveg. Påbörjan av projektering av överföringsledning planeras 2019.
Messlingen	2020	Oklart när projektet kan påbörjas. Väntar på att FÖP ska antas i KF. Projektstart kan förskjutas på grund av detta.
Slagavallen	2020-2021	Detaljplanarbetet är påbörjat 2015. Oklart när projektet kan påbörjas pga oklar plansituation.
Rockvallen	2022	Oklart när projektet kan påbörjas pga oklar plansituation. Väntar i första hand på att FÖP ska antas i KF.
Nålaåa (Vemdalen)	2023	Oklart när projektet kan påbörjas pga oklar plansituation. Detaljplan behöver tas fram för området.
Ripfjället	2025	Inväntar överföringsledning från Vemdalsaskalet till Storhogna.
Flon	2027	Inväntar överföringsledning till Ramundberget.
Näsvallen (Vemdalen)	2027	En förutsättning är att det blir kommunal vattentäkt vid Norr-Veman.

Utbyggnadsplan inom 10-20 år (2029-2039)
Områden utan inbördes prioritering

Ytterberg, Hedeviken, Långå, Landet

Vid utbyggnad av kommunalt VA i nya exploateringsområden ska exploatör anmäla detta till VA-huvudmannen senast det datum som bolaget uppger för att VA-utbyggnad ska ske nästkommande år.

Med anledning av VA-utbyggnaden kommer det även att krävas ett antal andra åtgärder.

Under planperioden är följande prioriterat:

Åtgärd	Motiv	Konsekvens	Ställningstagande från VA-policy
24. Ta fram riktlinjer för inlösen av onyttigbliven avloppsanläggning	Alla fastigheter ska kunna behandlas lika Enklare och effektivare hantering av ärenden.		24
25. Ta fram riktlinjer som säkerställer att kommunen kan bygga ut kommunalt VA i egen regi så långt det är möjligt	Ge kommunen rådighet och kontroll över ledningsnätet. Kommunen håller i taktpinnen.	Nya exploateringsområden kan behöva köas och prioriteras	7, 26, 27, 30, 32, 33

4.4 Ansvarsfördelning

En utbyggnad av kommunalt VA kräver att flera delar av den kommunala organisationen samverkar. Två olika arbetsprocesser har identifierats;

- Utbyggnad i samband med upprättande av detaljplan (nybebyggelse)
- Utbyggnad inom befintlig bebyggelse (så kallade VA-utredningsområden)

I nedanstående bild klargörs ansvarsförhållanden och hur kostnadsfördelningen ska ske.

Ny bebyggelse (detaljplan)				Befintlig bebyggelse (§ 6-områden)			
Aktivitet	Ansvar	Utför	Finansiering	Aktivitet	Ansvar	Utför	Finansiering
Initiera detaljplan	P	P	Exploator	Tillsyn, inventering	M	M	MBN (M, P)
Avgränsningar avseende VA (V, S, D)	P	P, M, VA	Var och en	Information till fastighetsägare	M	M	MBN (M, P)
VA-utredning	P	VA	Exploator	Avgränsningar avseende VA (V, S, D)	P	P, M, VA	Var och en
Beslut om detaljplan	P	MBN	-	VA-utredning (vägval)	VA	VA	Kommunen
Underlag för beslut om verksamhetsområde VA	VA	VA	VA	Information till fastighetsägare	M	M, VA	Var och en
Beslut om Verksamhetsområde VA	VA	KF	-	Underlag för beslut om verksamhetsområde VA	VA	VA	VA
				Beslut om verksamhetsområde VA	VA	KF	-

P = Plan

MBN = Miljö och byggnämnden

M = Miljö

KF = Kommunfullmäktige

VA = Kommunens VA-verksamhet

Fa. ägare = Fastighetsägare

Utbyggnad av VA-anläggning			
Aktivitet	Ansvar	Utför	Finansiering
Detaljprojektering	VA	VA	VA-taxan
Information till fastighetsägare	VA	VA	VA-taxan
Byggande	VA	VA	VA-taxan
Anslutning till allmän VA-anläggning	Fa. ägare	Fa. ägare	Fa. ägare

5 Plan i väntan på anslutning till kommunalt VA

I väntan på anslutning till kommunalt VA kan den enskilda VA-försörjningen behöva åtgärdas. För att detta ska kunna ske behövs en förvaltningsövergripande och politisk samsyn kring hur frågorna ska hanteras.

Om utbyggnad av kommunal VA-anläggning planeras kan bristfällig enskild anläggning föreläggas med krav i väntan på utbyggnad. Insatsen ska vara skälig och anpassas till riskbild och tidpunkt för anslutning. Tillstånd kan vara tidsbegränsade. Möjlighet att ansluta sig till kommunal anläggning ges när förutsättningar finns.

Riktlinjer och regler aktualiseras i samband med tillsyn samt ny-, om- och tillbyggnad.

Under denna planperiod är inga särskilda åtgärder prioriterade.

Åtgärd	Motiv	Konsekvens	Ställningstagande från VA-policy
26. Ta fram rutiner, regler och lösningar för fastigheter i väntan på VA utbyggnad eller gemensam VA anläggning.	Alla fastigheter ska kunna behandlas lika Enklare och effektivare hantering av ärenden. Förbättra VA-försörjningen i tätbebyggda byar där det finns risker ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt		21, 22, 23, 24, 25, 27

6 Plan utanför kommunalt verksamhetsområde

För ett stort antal fastigheter i kommunen är enskild VA-försörjning den mest lämpliga lösningen. Många enskilda avloppsanläggningar uppfyller inte Miljöbalkens krav. Många enskilda dricksvattenbrunnar uppfyller inte Livsmedelsverkets gällande riktvärden för dricksvattenkvalitet.

Inventering av enskilda avloppsanläggningar pågår. Under denna planperiod är inga särskilda åtgärder utöver fortsatt inventering prioriterade.

Åtgärd	Motiv	Konsekvens	Ställningstagande från VA-policy
27. Bevaka möjlighet att tvinga in befintliga fastigheter i gemensamhetsanläggning	Uppfylla Miljöbalkens krav Kan i vissa fall i förlängningen medföra lägre kostnader för både enskilda fastigheter och VA-kollektivet	Resurskrävande process om det visar sig möjligt	13, 14,
28. Ta fram Strategisk tillsynsplan för enskilda avloppsanläggningar, inklusive uppföljning, samt bedömning av behov av resurser	Förbättrad VA-försörjning i tätbebyggda byar där det finns risker ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt Tillsynen ska i första hand prioriteras till områden med stor miljö- och hälsopåverkan. Möjliggöra en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling. Uppfylla Miljöbalkens krav Minskad påverkan på grund- och ytvatten Kännedom om standarden på den enskilda avloppsanläggningen av både tillsynsmyndighet och fastighetsägare.	Prioritering där miljö- och hälsoskyddsskäl föreligger samt där kommunalt VA ej avses byggas ut Enskilda avlopp i tätbebyggda områden bör i första hand ersättas med gemensamhetsanläggningar där det är möjligt. Resurskrävande arbete	15, 16, 37

<p>29. Sammanställ nu känd information om samtliga gemensamma VA-anläggningar</p>	<p>Förbättrad VA-försörjning i Underlag för strategisk tillsynsplan för GA. tätbebyggda byar där det finns risker ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt</p>	<p>15, 16</p>
<p>30. Ta fram Strategisk tillsynsplan, inklusive uppföljning, för enskilda gemensamma VA-anläggningar samt bedömning av behov av resurser</p>	<p>Förbättrad VA-försörjning i tätbebyggda byar där det finns risker ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt Tillsynen ska i första hand prioriteras till områden med stor miljö- och hälsopåverkan.</p> <p>Möjliggöra en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling. Uppfylla Miljöbalkens och Livsmedelsverkets krav Minskad påverkan på grund- och ytvatten Kännedom om standarden på den enskilda avloppsanläggningen av både tillsynsmyndighet och fastighetsägare.</p>	<p>Kommunen kan få ta över driften om GA inte sköts och underhålls korrekt. Resurskrävande arbete</p> <p>2, 3, 13, 15, 16</p>

<p>31. Införa Hög skyddsnivå för enskilda avlopp där behov finns utifrån recipientens sårbarhet och alltid vid risk för påverkan på större vattentäkter.</p>	<p>Förbättrad ekologisk status i ytvatten och minskad påverkan på dricksvattentäkter</p>	<p>Mer avancerade reningsanläggningar kan behövas vilket innebär högre kostnad för fastighetsägaren</p>	<p>17</p>
<p>32. Initiera arbete för att utöka antalet entreprenörer som kan åtgärda enskilda avlopp genom utbildningsinsatser</p>	<p>Förbättrad VA-försörjning i tätbebyggda byar där det finns risker ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt</p>		<p>14,</p>
<p>33. Utredda behov av vattenskydd via lokala hälsoskydds-föreskrifter för alla större enskilda gemensamma vattentäkter</p>	<p>Skydda vattentäkter från föroreningspåverkan . Ökad trygghet för invånare som är med i föreningar</p>	<p>Begränsningar i mark- och vattenanvändning inom skyddsområde Resurskrävande arbete</p>	<p>14,</p>

7 Sammanställning av åtgärder med ansvar och tidplan

Följande tabell sammanställer åtgärder med ansvar och tid som anges i VA-handlingsplanen.

Åtgärd	Ansvar	Tid (klart)	Kommentar
1. Skydda grundvattentillgångar för framtida behov i fördjupad översiktsplan och översiktsplan	Plan	-	Omfattning och tidplan för ny ÖP oklar i nuläget
2. Ta fram aktuella översiktsplaner	Plan	Löpande	ÖP, FÖP och andra översiktsplaner
3. Upprätta prioritetsordning för framtagande av nya detaljplaner utifrån tre kategorier; Miljö- och hälsa, Samhällsnytta och Utbyggnad av fritidsboende	Plan	Löpande	
4. Upprätta prioritetsordning för utbyggnad av VA i exploateringsområden	VA	Löpande	
5. Aktualisera äldre detaljplaner samt upprätta nya detaljplaner där kraven på dagvatten och VA-lösningar är omoderna	Plan	Löpande	Ny detaljplan kan krävas i vissa områden.
6. Upprätta rutiner så att förhandsbesked/ bygglov ej medges innan VA-frågan är löst. (Bygglov kan medges innan tillstånd från miljö- och byggnämnden medges.)	Plan	2019	
7. Ta fram kartor (GIS-lager) med samtliga planerade exploateringar och LIS-områden där även verksamhetsområde för kommunalt VA redovisas	Plan Miljö	2020	Har påbörjats
8. Etablera en kontinuerlig förvaltningsövergripande planering av dricks-, spill- och dagvattenhanteringen	Plan, Miljö, VA	Löpande	Har påbörjats genom regelbundna planmöten
9. Övergripande plan för information, rådgivning och kommunikation	Miljö, VA	2020	Skер med hjälp av Plan.

10. Kunskapshöjning kring VA-sektorns lagstiftning	VA, Miljö, Plan	Löpande	Skер genom VA-dagar samt löpande information till KS och KF.
11. Ta fram dagvattenstrategi och klimatanpassningsstrategi	Plan	2022	Klimatanpassningsstrategi och dagvattenstrategi initieras genom arbete med ÖP. Skер med hjälp av Miljö och VA. Detaljerad tidplan fastställs senare
12. En anpassning av VA-taxan och policy för kostnadstäckning vid VA-utbyggnad	VA	2021	
13. Långsiktig plan för taxeutveckling	VA	2021	
14. Uppdatera vattenskyddsområden och föreskrifter	VA	2024	Handläggningstid hos Länsstyrelsen inräknas ej.
15. Ansöka om tillstånd för vattenuttag för samtliga vattentäkter	VA	Löpande	Prioriteringsordning upprättas
16. Utreda om ytvattentäkterna i Lofsdalen och Hede kan ersättas med grundvattentäkter	VA	2026	
17. Förnyelse och underhållsplaner för vattenverk	VA	2021	
18. Förnyelse och underhållsplaner för reningsverk	VA	2021	
19. Förnyelse och underhållsplaner för ledningsnät	VA	2021	
20. Uppdatera verksamhetsområden regelbundet	VA	Löpande	
21. Förvaltningsövergripande arbete för anslutning av fastigheter till kommunalt VA inom befintligt verksamhetsområde	Miljö, VA	Löpande	

22. Ta fram beredskapsplan inklusive reservvattenförsörjningsplan inom det kommunala verksamhetsområdet	VA	2020	
23. Ta fram nödvattenplan	VA	2020	
24. Ta fram riktlinjer för inlösen av onyttigbliven avloppsanläggning	VA	2021	
25. Ta fram riktlinjer som säkerställer att kommunen kan bygga ut kommunalt VA i egen regi så långt det är möjligt	VA	2020	Regleras eventuellt mellan kommunen och Vatten och Miljöresurs AB
26. Ta fram rutiner, regler och lösningar för fastigheter i väntan på VA-utbyggnad eller gemensam VA-anläggning	Miljö	2020	
27. Bevaka möjlighet att tvinga in befintliga fastigheter i gemensamhetsanläggning.	Miljö	Löpande	
28. Ta fram strategisk tillsynsplan för enskilda avloppsanläggningar, inklusive uppföljning samt bedömning av behov av resurser	Miljö	2020	
29. Sammanställ nu känd information om samtliga gemensamma VA-anläggningar	Miljö	2019	
30. Ta fram strategisk tillsynsplan för enskilda gemensamma avloppsanläggningar, inklusive uppföljning samt bedömning av behov av resurser	Miljö	2020	
31. Införa hög skyddsnivå för enskilda avlopp där behov finns utifrån recipientens sårbarhet och alltid vid risk för påverkan på större vattentäkter	Miljö	2021	Skер i samarbete med VA
32. Initiera arbete för att utöka antalet entreprenörer som kan åtgärda enskilda avlopp genom utbildningsinsatser	Miljö	2019	Miljö delegerar till Näringsliv.
33. Utredda behov av vattenskydd via lokala hälsoskyddsföreskrifter för alla större enskilda gemensamma vattentäkter	Miljö	2021	Skер i samarbete med VA